

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење Закона о изменама и допунама Кривичног законика садржан је у члану 34. став 2. и члану 97. тачка 2. Устава Републике Србије, којима је, између осталог, прописано да се кривична дела и кривичне санкције одређују законом и да Република Србија уређује и обезбеђује одговорност и санкције за повреду слобода и права грађана утврђених Уставом и за повреду закона.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

За кривично законодавство Србије се може рећи да пружа довољно могућности за сузбијање криминалитета, те да није основни разлог за његове измене и допуне то што оно не пружа адекватне могућности на том плану. Оно што је у првом плану јесте усаглашавање са одређеним стандардима који су постављени од стране ЕУ чији Републике Србија жели да постане члан. Осим у неким случајевима, то усаглашавање оставља довољно широк простор да Република Србија пронађе оно решење које одговара њеним приликама и потребама.

Иако је Кривични законик у великој мери усаглашен са стандардима и актима Европске уније, Савета Европе и Уједињених нација, одређена документа Европске уније и Савета Европе као и правна тековина земаља чланица Европске уније захтевају његово даље усаглашавање. Усаглашавање је потребно не само у односу на одређена документа, већ и у односу на уобичајене стандарде који важе у појединим областима кривичног законодавства европских земаља. У том погледу посебну пажњу заслужује једна група кривичних дела, а то су кривична дела против привреде. У тој области, иако је она значајно мењана приликом доношења важећег Кривичног законика, и даље су задржана нека превазиђена решења која судска пракса сама, без интервенције законодавца, не може успешно да реши и прилагоди их новонасталим приликама у области привредних односа.

Осим кривичних дела против привреде, приликом припреме Нацрта закона о изменама и допунама Кривичног законика извршено је преиспитивање и неких других одредаба. Извесне сугестије и предлози који долазе из правосуђа и стручне јавности у погледу потребе одређених интервенција у Кривичном законнику такође су нашле место у Нацрту закона. Оправдано је даље унапређивање одређених решења у Кривичном законнику, усклађивање са другим прописима и отклањање евентуалних неусклађености. Реч је о неким најважнијим подручјима у којима би требало наставити реформу започету изменама и допунама Кривичног законика из децембра 2012. године. Циљ, међутим, није био да се приступи изменама и допунама Кривичног законика у свим оним случајевима у којима би оне биле оправдане. Између осталог, разлог

за то јесте и то што ће се у процесу преговарања са Европском унијом указати потреба за одређеним интервенцијама које ће се прецизирати тек у току тих преговора.

Када је у питању усаглашавање Кривичног законика са свим релевантним документима Европске уније било би, стога, преурањено да се то учини већ у овој фази. До уласка Републике Србије у Европске уније има још времена, а и сама Европска унија ће неке своје акте у међувремену мењати, или доносити нове. Област у којој већ сада, без сумње, постоји потреба концепцијски другачијег приступа јесу кривична дела против привреде. Осим те области, најважније новине тичу се усклађивања кривичног законодавства Републике Србије са Конвенцијом Савета Европе о спречавању и борби против насиља над женама и насиља у породици (тзв. Истанбулска конвенција) коју је Република Србија потврдила („Службени гласник РС – Међународни уговори”, број 12/13).

Овај Нацрта закона о изменама и допунама ограничава се на одређени број парцијалних измена које су суштински повезане и односе се на исту област, односно сродна питања. Тај пут има одређене предности, а њему у прилог иде и то што је данас постало уобичајено у законодавној пракси европских земаља да се врше парцијалне измене и допуне, а не опсежне реформе. Кривично законодавство Републике Србије не заостаје у односу на кривично законодавство већине европских земаља, па стога са његовом целовитом реформом за сада нема потребе. Оно што је нужно и у овом моменту довољно јесте да се реформише област привредних кривичних дела, да се изврши усаглашавање са Истанбулском конвенцијом, као и да се интервенише у односу на још нека питања којима се врши даље усавршавање кривичног законодавства у циљу ефикаснијег сузбијање криминалитета уз поштовање свих тековина правне државе.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНИХ РЕШЕЊА

ОПШТИ ДЕО КРИВИЧНОГ ЗАКОНИКА

Само у односу на мали број одредаба Општег дела Кривичног законика постоји потреба њиховог мењања. То је и иначе универзална појава у савременом кривичном законодавству. Иако кривично законодавство није више грана позитивног законодавства која се врло ретко мења, промене у области Општег дела нису честе. Оно што се у оквиру Општег дела мења јесу одредбе које уређују кривичне санкције, док су измене других општих института врло ретке. У Општем делу Кривичног законика код следећих института, односно кривичних санкција предлажу су одређене измене и допуне.

1. Дело малог значаја (члан 2. Нацрта закона)

Иако би се могли истаћи и разлози у прилог укидању института дела малог значаја (укинуле су га Словенија и Црна Гора, а у западноевропским

земљама оно и не постоји), умеренији приступ иде у прилог томе да се у Кривичном законнику врати раније решење (пре измена и допуна Кривичног законика из 2009. године), а то је да се примена овог основа искључења противправности дозволи само код дела за која је прописана казна затвора до три године или новчана казна). Тешко је бранити став да и дела за која је запређена казна затвора до пет година (како је предвиђено постојећим решењем) у конкретном случају могу да се испоље у тако лаком облику да их и не треба сматрати кривичним делом. Постојеће решење је и у контрадикцији са немогућношћу ублажавања казне по врсти код кривичних дела за која је запређена казна затвора о пет година, с обзиром на то да је код њих увек прописан посебни минимум. Сврха овог института јесте да се кривично правосуђе растерети једног дела онога што се уобичајено сврстава у тзв. багателни криминалитет. Осим начела опортунитета на процесном плану, има аргумената да се ово питање решава и на плану материјалног кривичног права, али се ни широким схватањем појма багателног криминалитета у њега не могу сврстати и она кривична дела која су запређена казном затвора у трајању од пет година. Треба имати у виду и то да сувише широко постављен институт дела малог значаја може да доведе у питање пуно остваривање начела законитости у кривичном праву. Међутим, у односу на сужено поље примене, тј. само у односу на лака кривична дела, има оправдања за ширу примена овог института који сада наша судска пракса релативно ретко користи. Зато се уместо услова да је степен кривице учиниоца низак (уочено је да утврђивање тог услова представља проблем у пракси) предлаже да је довољно да не постоје околности које указују на висок степен кривице учиниоца.

2. Условни отпуст (члан 3. Нацрта закона)

У пракси је примећено да судови условни отпуст доста ретко користе, односно да је проценат условно отпуштених лица осуђених на казну затвора у поређењу са другим европским земљама (па и бившом СФРЈ) знатно нижи. Ни измене Кривичног законика из 2012. године којима је циљ био да се код већине кривичних дела уведе обавезан условни отпуст нису у том погледу ништа промениле. Томе је највише допринела постојеће одредба која захтева за условни отпуст испуњавање услова које је тешко утврдити. Наиме, тешко је утврдити да ли је у односу на условно осуђеног постигнута сврха кажњавања. Зато се у Нацрту закона одустаје од тог услова и полази од тога да је за условни отпуст, поред две трећине издржане казне, довољно да се у току издржавања казне тако владао да се са основном може очекивати да за време док траје условни отпуст неће извршити ново кривично дело. Даље, неопходно је прецизирати које то обавезе суд може наложити условно отпуштеном. Ово тим пре што је у Закону о извршењу ванзаводских мера и санкција предвиђено да се могу налагати обавезе уз заштитни надзор предвиђене Кривичним закоником, а да сам Кривични законик не предвиђа такву могућност.

3. Новчана казна (чл. 4. и 5. Нацрта закона)

Низак проценат учешћа новчане казне у укупно изреченим кривичним санкцијама налази се на забрињавајуће ниском нивоу. Нарочито у погледу

новчане казне у дневним износима постоји одбојност наше судске праксе, па би у том погледу законодавац требало нешто да учини. Ово не само због тога што је тај систем данас постао европски стандард, већ и због тога што он представља бољи систем од оног традиционалног. Познато је да судови избегавају оно што им је теже и сложеније, па се и у овом случају опредељују за стари систем који је много једноставнији (али не и бољи) иако су тако на ивици кршења закона (тешко је поверовати у то да је увек испуњен један од два алтернативно постављена услова из члана 50. став 1. Кривичног законика под којим се може применити стари систем новчане казне). За сада би био сувише радикалан корак да се предвиди само новчана казна у дневним износима (што би у некој од наредних реформи Кривичног законика требало учинити), а да се укине стари систем (као што је то недавно учињено у неким земљама насталим на територији бивше Југославије), али је нужно олакшати судовима примену ове казне. Минимална интервенција са којом би требало покушати да овај систем новчане казне заживи у пракси не захтева опсежније измене и допуне законског текста. Решење из члана 4. Нацрта закона предвиђа шире овлашћење суда да по слободној процени утврђује висину дневног износа, тј. не везује то за случај када је учинилац власник имовине или носилац имовинских права (члан 49. став 5. Кривичног законика). Осим тога, због колебања судске праксе која у том погледу постоји, било је потребно изричито предвидети могућност ублажавања новчане казне и при томе прописати ограничење докле се она може ублажити (члан 5. Нацрта закона).

Чланом 6. Нацрта закона брисана је одредба става 5. члана 89б Кривичног законика, из разлога што је чланом 28. Нацрта закона Кривични законик допуњен новим кривичним делом Кршење забране утврђене мером безбедности.

Чланом 7. Нацрта закона извршено је терминолошко усклађивање Кривичног законика са новим Законом о привредним друштвима Законом о извршењу и обезбеђењу.

ПОСЕБНИ ДЕО КРИВИЧНОГ ЗАКОНИКА

У Посебном делу Кривичног законика постоји потреба за већим бројем интервенција које су по свом карактеру и домаћају различите. У већем броју случајева реч је о мањим модификацијама или допунама постојећих законских описа, док се у неким случајевима ради о новим инкриминацијама. Неке од тих интервенција се заснивају на потреби усаглашавања са релевантним документима Европске уније и Савета Европе, као и са прихваћеним стандардима у кривичном законодавству европских земаља, док су друге уочене од стране наше судске праксе и теорије. Најважније измене и допуне које се предлажу тичу се кривичних дела против привреде, као и нових кривичних дела која су последица усаглашавања са Истанбулском конвенцијом. Код неких кривичних дела предлаже се прописивање строжих казни. То је случај нарочито са неким кривичним делима против полне слободе. Иако су и сада прописане казне строге (а у односу на неке од њих важи забрана

ублажавања казне), предлаже се прописивање још строжијих казни. Тако, предлаже се да посебни минимум (уз забрану ублажавања казне) код силовања и обљубе са дететом (као и код кривичног дела обљубе злоупотребом положаја ако је дело учињено према детету) буде пет година чиме би се кривично законодавство Републике Србије сврстало међу најстроже у Европи.

1. Кривична дела против привреде – члан 25. Нацрта закона

Дата је нова систематика кривичних дела против привреде, односно њихов редослед и груписање извршено је према одређеним критеријумима од којих је најважнији њихова сродност. Нацрт закона предвиђа 30 кривичних дела против привреде, док их према важећем Кривичном законнику у глави двадесет другој сада има 25. Предлаже се седам нових кривичних дела, уз декриминализацију два постојећа кривична дела у овој глави Кривичног законика. Код неких се мења законски опис, док се код других не предлажу измене осим што је промењен њихов редослед, односно место у оквиру главе.

Иако су 1. априла 2013. године ступиле на снагу измене и допуне Кривичног законика којом је уведено ново кривично дело злоупотребе положаја одговорног лица у члану 234. Кривичног законика, уместо што је код кривичног дела злоупотребе службеног положаја извршилац могло да буде и одговорно лице, неке недоумице и проблеми у пракси и даље су присутни. Зато је неопходно изменити и прецизирати законски опис кривичног дела злоупотребе положаја одговорног лица које је и иначе виђено само као прелазно решење. Иако разлике у односу на раније кривично дело злоупотребе службеног положаја (члан 359. Кривичног законика), када је оно обухватало и одговорно лице као извршиоца свакако нису безначајне (уместо било какве користи неопходно је стицање противправне имовинске користи), и иако би и ово кривично дело према општим правилима о привидном идеалном стицају требало да буде супсидијарно у односу на друга кривична дела против привреде, чини се да оно није битно променило ситуацију у судској пракси. Уместо да буде супсидијарно, оно је у примени и даље примарно у случају када су остварена обележја и неког другог кривичног дела. Његовој рестриктивнијој примени није допринело ни телеолошко и систематско тумачење које би се ослонило на чињеницу да је то сада право кривично дело против привреде, што значи да би и у конкретном случају требало поћи од тога да се овим штите привредни односи и да је циљ инкриминације да обухвати понашања штетна по привреду, а не и она која представљају социјално адекватна понашања у области привреде. Зато се трајније решење мора тражити у донекле измењеној инкриминацији. Осим одустајања од одговорног лица као извршиоца (што је учињено и код скоро свих кривичних дела против привреде) прописан је и тзв. законски супсидијаритет. То значи да примена ове инкриминације долази у обзир само у случају да нису остварени елементи неког другог кривичног дела. Потпуно одустајање од постојеће инкриминације без њене замене неком новом, уже постављеном и са прецизнијим законским описом представљало би у овом моменту радикалан потез законодавца за који није извесно да има реалну подлогу и оправдање. Иако је један од главних циљева другачијег постављања и

прописивања кривичних дела против привреде био и тај да се примена релативно широко и неодређено постављеног законског описа кривичног дела из члана 234. Кривичног законика сведе на минимум, није извесно да се тим другим инкриминацијама могу обухватити сва друштвено штетна понашања у привреди. Проблем представља и то што је и у пракси потребно да се у извесном прелазном периоду све више прелази на примену специфичних инкриминација које су примереније чињеничном стању у конкретном случају (нпр. пореска утаја), а све више сужава примена ове опште инкриминације. Иако у Кривичном законнику, у глави против привреде, постоји читав низ кривичних дела која се могу употребити за квалификовање различитих недозвољених понашања, и даље се најчешће користи кривично дело из члана 234. Кривичног законика. Пракса не доживљава ово кривично дело као супсидијарно, што је на основу правила о привидном идеалном стицају и одређених метода тумачења неспорно, већ као главно дело против привреде. Зато је неопходно да се у закону изричито предвиди да је ово кривично дело супсидијарно. Тако би се ограничила примена наведеног кривичног дела само на оне случајеве када је то заиста нужно, односно само уколико криминална зона ни једног другог кривичног дела не може да заштити привредни систем.

Осим преиспитивања постојећих, постоји и потреба увођења неких нових кривичних дела против привреде. Тако, било је потребно предвидети кривично дело преваре у обављању привредне делатности (предложени члан 223. Кривичног законика), кривично дело злоупотребе поверења у обављању природне делатности (предложени члан 224а), кривично дело злоупотребе у поступку приватизације (предложени члан 228а). Док су прва два кривична дела позната као општа кривична дела против имовине али која се у области привредних односа готово да нису примењивала, треће је сасвим ново кривично дело и одраз је потребе да се инкриминишу злоупотребе у поступку приватизације које су до сада уочене. У погледу прва два кривична дела потребно је нагласити следеће: пракса често квалификује недозвољена понашања као кривично дело из члана злоупотребе положаја одговорног лица, иако се заправо ради о кривичним делима против имовине, као што су нпр. кривично дело преваре (члан 208. Кривичног законика) или кривично дело злоупотребе поверења (члан 216. Кривичног законика). На овакве ставове утицала је и правна традиција, као и став судске праксе, да није могућа превара између правних лица. Зато је оправдано да се изврши одређена специјализација кривичних дела преваре и злоупотребе поверења, чиме би се Кривични законик допунио новим кривичним делом преваре у обављању привредне делатности и кривичним делом злоупотребе поверења у обављању привредне делатности. Тиме би се наше кривично законодавство приближило и кривичном делу „Untreue” које, са одређеним разликама, постоји у немачком, швајцарском и аустријском кривичном праву.

Таква специјализација уз модификације примерене привредним односима предлаже се и у односу на одређена кривична дела из главе против службене дужности (проневера, давање и примање мита) када су извршена у обављању привредне делатности. Осим ширих могућности за адекватну

кривичноправну реакцију у области привреде, тако се реализује и захтев да се раздвоје ова дела у јавном и приватном сектору.

Даље, кривично дело преваре у осигурању, које је уведено Законом о изменама и допунама Кривичног законика из 2009. године, сасвим је другачије постављено у Нацрту закона, тј. онако како је то уобичајено и у упоредном законодавству, што иначе оправдава прописивање овог кривичног дела као посебног кривичног дела (за разлику од преваре овде је криминална зона знатно шире постављена и није потребно довођење или одржавање у заблуди пасивног субјекта).

Законски опис више кривичних дела из ове главе је значајно промењен. Код неких је то само последица тога што се више не прописује да извршилац може бити одговорно лице, већ свако лице које оствари радњу извршења и остала обележја кривичног дела. Код одређених кривичних дела су уочени извесни проблеми у примени што је за последицу имало њихову ређу примену и чешће прибегавање судске праксе кривичном делу злоупотребе положаја одговорног лица из члана 234. Кривичног законика. Зато су нужне одређене измене њиховог законског описа што би, осим исправније примене кривичног права, за последицу имало и сужавање примене кривичног дела злоупотребе положаја одговорног лица из члана 234. Кривичног законика. У вези са тим посебно треба указати на једну у законодавно техничком смислу ситну интервенцију код кривичног дела пореске утаје (предложени члан 225), али у суштинском смислу значајну измену која ће олакшати у пракси примену овог кривичног дела. Реч је о томе да се више у законском опису овог кривичног дела не захтева давање лажних података о „законито стеченим приходима” односно њихово непријављивање. То свакако не значи да ће обавеза плаћања пореза постојати и у односу на незаконито стечене приходе, већ да се то више неће утврђивати као битно обележје кривичног дела, што је у пракси до сада изазивало озбиљне проблеме.

Значајна измена у овој глави јесте и декриминализација два кривична дела. Прво је злоупотреба овлашћења у привреди, а друго издавања чека и коришћење платних картица без покрића, из разлога што банкама стоје на располагању техничке и организационе могућности којима се може онемогућити коришћење кредитних и дебитних картица без покрића, односно може се обезбедити друга врста санкција, тако да кривичноправна заштита у том погледу није нужна.

2. Измене и допуне Кривичног законика из разлога усаглашавања са Истанбулском конвенцијом

У Кривични законик уводе се нова кривична дела, и то: сакаћење женског полног органа (члан 8. Нацрта закона); прогањање (члан 9. Нацрта закона); полно узнемиравање (члан 13. Нацрта закона) и принудно закључење брака (члан 17. Нацрта закона).

За увођење кривичног дела прогањања постоје озбиљни криминалнополитички аргументи и да нема обавезе која произлази из Истанбулске конвенције (оно је независно од Истанбулске конвенције већ

уведено у кривично законодавство више европских земаља). Реч је о понашању које озбиљно може да угрози психички интегритет жртве, а уперено је против основних права и слобода човека. Међутим, реч је о сложеном понашању које не тако ретко показује и психотичне карактеристике што његово кривичноправно сузбијање чини још сложенијим. Но, основни проблем јесте како законским описом адекватно обухватити овај феномен. Искуства у земљама која су увела ово кривично дело не охрабрују (нпр. у Немачкој је ово дело уведено 2007. године, а већ су у поступку његове измене и допуне због проблема у његовој примени). С једне стране, приликом прописивања бића кривичног дела доводи се у питање начело одређености (*lex certa*), док се с друге не постиже заштита жртве. То је захтевало озбиљан приступ приликом формулисања законског описа овог кривичног дела с циљем да се оно што прецизније пропише.

Ради усклађивања са Истанбулском конвенцијом измењен је став 2. члана 178. Кривичног законика, који је прописано кривично дело силовање (члан 10. Нацрта закона). Измењени став 2. члана 178. Кривичног законика инкриминише обљубу без пристанка. Постојеће решење код овог кривичног дела не може да се примени на све случајеве у којима је изостао пристанак, односно онда када нема консензуалног сексуалног односа. Иако постојеће решење не оставља ван криминалне зоне озбиљне нападе на заштитни објект, увођењу нове инкриминације могу да иду у прилог и неки начелни разлози као што је шира кривичноправна заштита слободe у сексуалној сфери. Случајеви сексуалних аката који се предузимају противно вољи пасивног субјекта без коришћења принуде су међусобно доста различити. Док су неки релативно ретки (нпр. коришћење изненађења пасивног субјекта, затим довођење у заблуду пасивног субјекта или коришћење дејства раније примењене принуде на вољу пасивног субјекта која није у узрочној вези са сексуалним чином), други су, напротив, толико чести и уобичајени да управо из тог разлога не заслужују да буду инкриминисани, тј. нису довољно тешки да би заслуживали кривичноправну реакцију. Како год да се постави законски опис нове инкриминације, тешко је избећи да буду обухваћени и случајеви који су уобичајени па чак и социјално адекватни. Могло би се приговорити да у случајевима када заинтересовани појединац није ништа предузео да заштити своје добро (а могао је, без ризика да тиме угрози нека друга важна добра), не заслужује ни да га кривично право штити. И при постојећем решењу код којег је пристанак (или његово одсуство) само критеријум да се утврди да ли је примењена принуда (као конститутивни елемент кривичног дела), могу се уочити бројни сложени проблеми. Они и поред настојања теорије и праксе да се нађу решења, указују на то да је реч о несигурном критеријуму. И примена постојећег кривичног дела силовања често се заснива само на исказима окривљеног и пасивног субјекта. Уколико се не би захтевала примена принуде, било би још теже доказивати учињено кривично дело. У сваком случају, Истанбулска конвенција представља радикални обрт у погледу концепције кривичног дела силовања и њему сродних кривичних дела. С једне стране данас је углавном превазиђено схватање да је за постојање силовања неопходно

пружање трајног отпора жртве чак по цену довођења у опасност сопственог живота, док је с друге стране схватање које је нашло место у Истанбулској конвенцији, али које још није наишло на довољну подршку, бар не у кривичном праву, да свако непристајање на било који сексуални чин треба да буде кривично дело. Начелно посматрајући, а имајући у виду и неке посебне разлоге као и проблеме који ће се јавити на плану доказивања, не делује убедљиво мишљење да је тиме остварен значајан прогрес. Колико год да је неприхватљиво старо схватање које неоправдано сужава појам силовања постављајући пред жртву нереалне па и неправедне захтеве, оно ни најмање не оправдава то што се отишло у другу крајност проглашавајући криминалним сваки сексуални акт без експлицитног пристанка другог лица.

Најважнији аргумент који иде у прилог увођењу нове инкриминације јесте Истанбулска конвенција која не оставља националном законодавцу могућност за преиспитивање легитимности једног таквог решења. Истанбулска конвенција ипак не представља сметњу да се задржи и непромењено кривично дело силовања за чије је постојање неопходна примена принуде, а оставља и значајан слободан простор за то како ће поједине земље реализовати своју обавезу. Нема основа да се тврди да из одредбе члана 36. Истанбулске конвенције произлази обавеза измене постојећег законског описа кривичног дела силовања. С друге стране, јасно је да она налаже инкриминисање свих недобровољних сексуалних аката, а не само оних који се предузимају употребом принуде. Дакле, уз задржавање основног облика кривичног дела силовања из члана 178. став 1. Кривичног законика, потребно је прописати и лакши облик овог кривичног дела у случају када није примењена принуда. Решењем из Нацрта закона постојећи лакши облик кривичног дела силовања (члан 178. став 2. Кривичног законика) замењен је новим лакшим обликом који се односи на обљубу без пристанка када нису испуњена обележја основног облика кривичног дела силовања.

3. Остале измене и допуне у Посебном делу

Одредбама чл. 18. и 19. Нацрта закона измењени су и допуњени чл. 191. и 192. Кривичног законика, којима су прописана кривична дела Одузимање малолетног лица и Промена породичног стања. Разлози за проширивањем кривичноправне заштите новорођене деце произилази из потребе да се генералном превенцијом утиче за евентуалне извршиоце наведених кривичних дела.

Чланом 20. Нацрта закона предвиђа се брисање става 5. у члану 194. Кривичног законика, којим је инкриминисано кршење мера заштите од насиља у породици. Ово решење је предложено из разлога што се у Нацрту закону о заштити од насиља у породици предвиђа да се кршење мера заштите санкционише као прекршај, будући да се на тај начин ефикасније може реаговати у случају кршења мера заштите од насиља у породици, обзиром да је предвиђено да се за тај прекршај може изрећи казна затвора до 60 дана, која се може извршити одмах и пре правноснажности пресуде којом је утврђен прекршај.

Чланом 26. Нацрта закона допуњује се члан 292. Кривичног законика

којим је прописано кривично дело Угрожавања безбедности ваздушног саобраћаја насиљем, тако што је инкриминисана радња претње да ће се извршити наведено кривично дело. Ова допуна је у складу са Резолуцијом А33-4 Скупштине Међународне организације цивилног ваздухопловства (ИКАО), којом је препоручено да државе чланице усвоје прописе којима би се на одговарајући начин санкционисале одређене врсте неприхватљивог понашања у ваздушном саобраћају.

Чланом 27. Нацрта закона предвиђена је измена законског описа кривичног дела из члана 304а у циљу његовог потпунијег усаглашавања са Конвенцијом о високотехнолошком криминалу („Службени гласник РС - Међународни уговори”, број 19/09). Још два члана Нацрта закона садрже измене и допуне које су последица усаглашавања кривичног законодавства са потврђеним међународним уговорима. У првом случају ради се о усаглашавању са Конвенцијом о заштити деце од сексуалног искоришћавања и сексуалног злостављања („Службени гласник РС - Међународни уговори”, број 1/10). У члану 14. Нацрта закона допуњен је члан 185. Кривичног законика новим ст. 5. и 6. У ставу 5. предвиђен нови облик кривичног дела чија се радња извршења заснива на обавези предвиђеној у члану 20. став 1. тачка ђ наведене конвенције, а ставом 6. одређен је појам предмета порнографске садржине насталих искоришћавањем малолетног лица који је преузет из поменуте конвенције.

И члан 36. Нацрта закона последица је усаглашавања Кривичног законика са међународним уговорима, на тај начин што је радња извршења код злочина против човечности (члан 371. Кривичног законика) изричито проширена и на тзв. присилне нестанке, чиме је извршено усаглашавање са Међународном конвенцијом о заштити свих лица од присилних нестанака („Службени гласник РС - Међународни уговори”, бр. 1/11).

Чланом 28. Нацрта закона уводи се ново кривично дело (члан 340а Кривичног законика) које има за циљ да се обезбеди санкција за кршење забране коју одређене мере безбедности садрже. Према важећем закону, не постоје никакве санкције за кршење одређених забрана код неких мера безбедности. Код кршења других забрана, извесна санкција се огледа у томе што суд изричући условну осуду може одредити да ће се она опозвати ако осуђени прекрши забрану наложену мером безбедности (чл. 85. и 86. Кривичног законика). Међутим, и код тих мера безбедности постоји потреба за једним оваквим кривичним делом за случај да санкција уз коју се изриче мера безбедности није условна осуда.

Одредбама чл. 29. и 30. Нацрта закона измењена су кривична дела израђивање и набављање оружја и средстава намењених за извршење кривичног дела (члан 347. Кривичног законика) и недозвољена производња, државње, ношење и промет оружја и експлозивних материја (члан 348. Кривичног законика). Предметним изменама врши се усклађивање наведених кривичних дела са новим Законом о оружју и муницији („Службени гласник РС”, број 20/15), а такође су и пооштрене казне за та дела, имајући у виду пораст тешких кривичних дела која су извршена употребом забрањеног или нелегалног оружја.

Чланом 33. Нацрта закона предлаже се адекватнија формулација код кривичног дела трговине утицајем (члан 366. Кривичног законика), док су у чл. 32, 34. и 35. Нацрта закона, унете неопходне корекције као последица тога што се сада посебно прописују кривична дела проневере у привредном пословању, као и давања и примања мита у привредном пословању, па је било потребно искључити примену кривичних дела из чл. 364, 367. и 368. Кривичног законика онда када се ради о привредном пословању.

Чланом 37. Нацрта закона одређено је његово ступање на снагу. Предвиђа се да све одредбе овог закона, изузев одредба које се односе на привредна и са њима повезана кривична дела, ступе на снагу 15. априла 2017. године, што представља период од око шест месеци у ком ће се извршити неопходна припрема државних органа који су надлежни за његову примену. У погледу одредаба које се односе на привредна и са њима повезана кривична дела предвиђено је да оне ступе на снагу 1. марта 2018. године, када је предвиђено да почне примена новог закона којим се уређује организација и надлежност државних органа у сузбијању организованог криминала, тероризма и корупције.

IV. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона нису потребна средства у буџету Републике Србије.